

Yhdenvertaisuusverkoston tapaaminen Hailuodossa 18.-20.9.2018

Kanuunan yhdenvertaisuusverkosto vetäytyi Oulun kupeeseen Hailuodon idylliin pohdiskelemaan yhdenvertaisemman ja ihmisoikeusperustaisen nuorisotyön kysymyksiä. Tässä blogikirjoituksessa nostan esille muutamia meitä puhuttaneita kysymyksiä vinkiksi Sinulle, joka et päässyt mukaan.

”Jos joku aikuinen olisi asettunut tasolleni ja kuunnellut mitä minulla on sanottavaa. Nuorena poikana kaipasin todella paljon ihmistä jonka kanssa olisin voinut keskustella natsismista ja kaikesta, mitä siihen liittyen olin lukenut. Hakeuduin Oulun uusnatsien porukoihin, koska halusin puhua aatteesta ja sen sisällöistä.” Tarpeesta tulla kuulluksi ja osalliseksi kertoi uusnatsistisen vastarintaliikkeen Suomeen perustanut ja liikkeestä myöhemmin irrottautunut Esa Holappa.

Esan puheenvuoron aikana käydyssä vilkkaassa keskustelussa nousi useamman kerran esille kysymys, miten nuorisotyöntekijä voi tunnistaa nuorena radikalisoitumisen merkit. Syvällä kokemuksella asiasta puhunut Esa totesi itsekin, ettei tunnistaminen ole helppoa mutta korosti myös ettei se ole mahdotontakaan. Merkkejä voi olla monenlaisia: pukeutumistyyli, symbolit, ystäväpiirin muuttuminen, puhetyylin muuttuminen... Nuorella on usein suuri tarve tuoda omaa ajattelua jollain tavalla esille esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Merkkejä on hyvä etsiä myös sitä kautta. Lisätietoja radikalisoitumisen merkkien tunnistamisesta voi hakea esimerkiksi Pelastakaa Lapset ry:n koulutuksesta, joka järjestetään 1. marraskuuta Helsingissä.

Meidän nuorisotyöntekijöiden kannattaa ottaa Esan puheesta vinkiksi monta asiaa. Hän kertoi kuinka radikalisoitumisessa on kyse siitä, että vahvasti ulkopuoliseksi itsensä kokema yksilö hakee omien arvojensa ja kiinnostustensa mukaisia yhteyksiä. Kun sellaisia ihmisiä tai yhteisöjä löytyy, henkilö saa kokemuksen osallisuudesta ja yhteenkuuluvuudesta. ”On todella helpottavaa, kun tulee kuulluksi ja huomaa ettei ole ajatustensa kanssa yksin”, Esa kertoi.

Milloin viimeksi pysähdit kuuntelemaan, mitä ympärilläsi touhuavat nuoret ajattelevat?

Nuorten kuunteleminen ja kuulluksi tuleminen nousivat esiin myös muiden verkostotapaamisissa kuultujen puheenvuorojen kohdalla. Nevo Tiija – hankkeen kokemusasiantuntija Miska Nyman kertoi, kuinka hankala oli aluksi keksiä nuorille aikuisille mielekästä ja houkuttelevaa tekemistä. Haasteet ratkesivat, kun he keksivät hankkeen työntekijä Markon kanssa osallistaa osallistujat suunnitteluun. ”Kysymme kävijöiltä, mitä he haluavat kerhoissa tehdä. Nykyisin keksitään aina yhdessä jotain hyödyllistä joka huomioi myös sen, että nuorilla aikuisilla on usein mukana myös pieniä lapsia. Tullessaan väsyneet perheiden äidit ja isät ovat iloisia ja virkistyneitä pois lähtiessään. - Kun on saanut kertoa itselleen tärkeistä asioista ja kuulla, että muilla on samoja haasteita, se virkistää ja auttaa jaksamaan”. Miska kuvaili romaaninuorten osallistumista.

Nuorten kuulemisesta ja osallisuudesta on puhuttu nuorisotyössä vuosikymmenet. Kuitenkin nuorisotyöntekijänä on hyvä pysähtyä pohtimaan, olenko minä riittävän usein ja keskittyneesti kuulolla? Uskallanko heittäytyä nuorten kanssa avoimeen keskusteluun? Sallinko nuorille sen, että he saavat puhua suunsa puhtaaksi ilman, että aikuisena tuomitsen, kyseenalaistan tai arvostelen kuulemaani? Esitänkö nuorelle rakentavia kysymyksiä joiden kautta pääsen tutustumaan nuoren ajatusmaailmaan syvällisemmin?

Yhdenvertaisuuskriteerit työnalle

Yhdenvertaisuusverkoston tapaaminen päätettiin tällä kertaa aivoriiehen, jossa käynnistettiin nuorisotyön yhdenvertaisuuskriteerien työstäminen. Ajatustyö lähti liikkeelle kysymyksellä: Millainen on se nuorisotoimi, jossa yhdenvertaisuusasiat on erinomaisesti hoidossa?

Työn lähtökohdaksi nousi yhdenvertaisuussuunnitelman kirjaaminen työkaluksi ja sen pitäminen mukana kaikessa toiminnansuunnittelussa. Sen lisäksi yhdenvertaisen nuorisotyön onnistumisessa pidettiin tärkeänä riittävää osaamisperustaa sekä yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioivaa viestintää. Jos kunnan

nuorisotyöstä kertovalla nettisivulla tai muussa viestinnässä ei näy millään tavalla se, että kaikenlaiset nuoret ovat tervetulleita mukaan toimintaan, mistä nuoret voivat sen tietää?

Ihmisoikeusperustaisen ja yhdenvertaisen nuorisotyön kehittämisessä tapahtuu paljon kaiken aikaa. Jos koet tarvitsevasi lisää tietoa, koulutusta tai vinkkejä ole yhteydessä Kanuunaan.

Johanna Kalliomaa
Suunnittelija
Osaamiskeskus Kanuuna
johanna.kalliomaa@lahti.fi